

โครงการ ควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกโดยวิธีกับดักไยุง (Leo Trap)
ผู้รับผิดชอบ ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขตห้วยขวาง
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. หลักการและเหตุผล

โรคไข้เลือดออกเป็นโรคประจำถิ่นของประเทศไทยพบโดยพบการระบาดตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๑ มีอัตราป่วยตายร้อยละ ๑๓.๙๐ และระบาดในวงกว้างในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ และในอดีตในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๑ มีการระบาดของโรคไข้เลือดออกติดต่อกัน ๒ ปี จากสถานการณ์ภัยแล้งหรือเอลนีโญ โรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครในช่วง ๕ ปี ที่ผ่านมามีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดการระบาดของโรคไข้เลือดออกรุนแรง

ปัจจุบันกรุงเทพมหานครในฐานะเมืองหลวงของประเทศไทย เป็นศูนย์กลางความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ การปกครอง และสังคมเป็นศูนย์กลางของระบบคมนาคม มีการเคลื่อนย้ายประชากรอยู่ตลอดเวลา เกิดประชากรแฝงมาประกอบอาชีพและอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ภาวะดังกล่าว ทำให้ประชากรในกรุงเทพมหานครต้องอยู่อาศัยกันอย่างหนาแน่น มีความแตกต่างของสภาพสังคมสูง ขาดการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม ประกอบกับการขาดความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการป้องกันและควบคุมโรคของประชาชน พฤติกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม ทำให้มีแหล่งเพาะพันธุ์หลากหลายอยู่จำนวนมาก อีกทั้งสภาพเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศมีผลให้วงจรชีวิตของยุงลายพาหะนำโรคไข้เลือดออกสั้นลงเกิดยุงลายพาหะนำโรคจำนวนมากขึ้น และสามารถแพร่เชื้อไข้เลือดออกเป็นวงกว้าง ซึ่งปัจจัยที่กล่าวมาเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาความเสี่ยงต่อการระบาดของโรคไข้เลือดออก จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าโรคไข้เลือดออกยังเป็นปัญหาที่สำคัญของกรุงเทพมหานคร

ในการนี้ สำนักงานเขตห้วยขวางได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออกในพื้นที่ โดยมีสถิติตั้งแต่เดือนมกราคมถึงตุลาคม ๒๕๖๑ มากเป็นอันดับ ๔ ของกรุงเทพมหานคร ถึงแม้จะมีการทำงานร่วมกันของศูนย์บริการสาธารณสุข ๒๕ ห้วยขวาง และสำนักงานเขตห้วยขวาง ที่ออกปฏิบัติงานเชิงรุก การจัดการด้านการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม การทำลายตัวแก่โดยการฉีดพ่นหมอกควัน การยับยั้งการลอกคราบของลูกน้ำยุงลาย โดยการใส่ทรายอะเบทในแหล่งเพาะพันธุ์ แต่ปัญหาสำคัญของพื้นที่เขตห้วยขวาง คือ ขยะสิ่งของเหลือใช้ และน้ำขังบริเวณที่พัก ดังนั้น เพื่อให้สถานการณ์ควบคุมป้องกันโรคไข้เลือดออกในพื้นที่บรรลุวัตถุประสงค์ ประชาชนผู้อยู่อาศัยในพื้นที่เขตห้วยขวางต้องมีส่วนร่วม โดยการเป็นเครือข่ายรณรงค์ ควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกในพื้นที่เขตห้วยขวาง และจัดทำประชาสัมพันธ์เป็นภาษาต่างด้าว ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาลจึงได้จัดทำโครงการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกโดยวิธีกับดักไยุง (Leo Trap) ขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อลดอัตราป่วยไข้เลือดออกต่อประชากรแสนคนในพื้นที่เขตห้วยขวาง
- ๒.๒ เพื่อสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการควบคุมป้องกันโรคไข้เลือดออก
- ๒.๓ เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบในการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกโดยวิธีกับดักไยุง (Leo Trap)

๓. เป้าหมาย

๓.๑ เชิงคุณภาพ

- ๓.๑.๑ อัตราป่วยไข้เลือดออกต่อประชากรแสนคนในพื้นที่เขตดอนเมืองลดลง น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๑๕๐

๓.๒ เชิงปริมาณ

๓.๒.๑ จัดสรรงบประมาณสัมพันธภาพประสานเครือข่ายเฝ้าระวังไข้เลือดออก ลงพื้นที่ทุกกลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๑๑๑ แห่ง ดังนี้

- ชุมชนจัดตั้งในพื้นที่เขตห้วยขวาง	จำนวน ๒๔ ชุมชน
- หมู่บ้านจัดสรร	จำนวน ๒๐ แห่ง
- ที่พักคนงานก่อสร้าง	จำนวน ๑๕ แห่ง
- โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	จำนวน ๓ แห่ง
- โรงเรียนนอกสังกัดกรุงเทพมหานคร	จำนวน ๑๔ แห่ง
- วัด	จำนวน ๓ แห่ง
- มัสยิด	จำนวน ๑ แห่ง
- สำนักงานเขตห้วยขวาง	จำนวน ๑ แห่ง
- ศูนย์บริการสาธารณสุข ๒๕ (ห้วยขวาง)	จำนวน ๑ แห่ง

๓.๒.๒ สร้างเครือข่ายในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกทุกกลุ่มเป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐

๓.๒.๓ จัดทำแผนที่ความเสี่ยงและมาตรการลดความเสี่ยงในการเกิดโรคไข้เลือดออก อย่างน้อย ๑ แผน

๓.๒.๔ จัดทำแผนการดำเนินการควบคุมโรคไข้เลือดออกในที่รกร้าง ว่างเปล่า เดือนละ ๑ ครั้ง

๔. ลักษณะโครงการ

๔.๑ เป็นโครงการที่สอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (ระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) “มหานครแห่งเอเชีย” ในปี ๒๕๗๕ แผนปฏิบัติการราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปี ๒๕๖๒ ด้านที่ ๑ มหานครปลอดภัย มิติที่ ๑.๖ ปลอดภัยคนเมือง “เมืองกรุงเทพฯ เป็นมหานครปลอดภัยคนเมือง” และมีอาหารปลอดภัยสำหรับการบริโภค ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นโยบายที่ ๔ “คุณภาพชีวิตที่ดี (coure)” : ดูแลคุณภาพชีวิตประชาชนสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์

๔.๒ ลดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุง แก้นิเวศน์โรคไข้เลือดออกในพื้นที่พื้นที่เขตห้วยขวาง และเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นรูปธรรม

๕. ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการ	:	ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ -- กันยายน ๒๕๖๒
สถานที่ดำเนินการ	:	ในพื้นที่เขตห้วยขวาง

๖. แผนปฏิบัติการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒											
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. จัดทำโครงการเสนออนุมัติ	↔											
๒. แต่งตั้งคณะทำงาน	↔											
๓. ประชุมคณะทำงาน		↔										
๔. จัดทำแผนปฏิบัติงาน		↔										
๕. คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ		↔										
๖. จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกโดยวิธีกับดักไช่ยุง (Leo Trap)			↔	↔								
๗. สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก				↔	↔							
๘. รณรงค์ประชาสัมพันธ์ ประชาชนเครือข่ายป้องกันเฝ้าระวังโรคไข้เลือดออก ลงพื้นที่		↔										↔
๙. วิเคราะห์ความเสี่ยงจัดทำแผนที่บอกตำแหน่งการเกิดโรค (Spot map) พร้อมจัดทำมาตรการลดความเสี่ยงเพื่อป้องกันการเกิดโรค		↔										↔
๑๐. สสำรวจสภาพสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมไม่ให้แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายตามกลุ่มเป้าหมายต่างๆ		↔										↔
๑๑. จัดการประกวดชุมชนต้นแบบในการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกโดยวิธีกับดักไช่ยุง (Leo Trap)											↔	↔
๑๒. สรุปผลการดำเนินการรายงานผู้บริหาร				↔			↔			↔		↔

๗. งบประมาณ

ไม่ใช้งบประมาณในการดำเนินการ

๘. ความเสี่ยงของโครงการและแนวทางการบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยง	การประเมินความเสี่ยง			แนวทางการบริหารความเสี่ยง
	โอกาสที่จะเกิด	ผลกระทบ	ระดับของความเสี่ยง	
ผู้เข้าร่วมโครงการไม่เข้าใจในหลักการในการควบคุมป้องกันโรคไข้เลือดออก	สูง	ปานกลาง	สูงมาก	การจัดทำแผนการให้ความรู้เชิงรุกแก่กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่อง

๙. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ กลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ ทักษะกำจัดลูกน้ำยุงลายโดยวิธีการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกโดยวิธีกับดักไขยุง (Leo Trap) ไปใช้ได้อย่างถูกต้อง

๙.๒ พื้นที่เป้าหมายได้รับการพัฒนา ไม่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

๙.๓ เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน ในพื้นที่ในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก

๙.๔ อัตราการป่วยโรคไข้เลือดออกต่อประชากรแสนคนลดลง

๑๐. การติดตามประเมินผล

๑๐.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ประเภทตัวชี้วัด	วิธีการคำนวณ/เครื่องมือในการใช้วัด	ระยะเวลา
๑. อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน	น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๑๕๐	ผลลัพธ์	สูตรคำนวณ อัตราป่วยโรคไข้เลือดออกต่อแสนประชากร = $\frac{\text{จำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก (ราย) ปี}}{\text{จำนวนประชากรกลางปี}}$ เครื่องมือในการใช้วัด แบบรายงานผู้ป่วย (ร. ๕๐๖)	๒ ธ.ค. ๖๑-๒๘ ก.ย. ๖๒
๒. มีการจัดทำแผนที่ความเสี่ยงและมาตรการลดความเสี่ยงในการเกิดโรคไข้เลือดออก	อย่างน้อย ๑ แผน	ผลผลิต	แผนความเสี่ยงและมาตรการในการลดความเสี่ยง ในพื้นที่เกิดโรคไข้เลือดออก	ธ.ค. ๖๑-ส.ค. ๖๒
๓. มีเครือข่ายในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก	ร้อยละ ๕๐	ผลผลิต	จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเครือข่ายในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก x ๑๐๐ จำนวนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด เครื่องมือในการใช้วัด จาก Group Line	ม.ค. ๖๒-มี.ค. ๖๒
๔. แผนการดำเนินการควบคุมโรคไข้เลือดออกในที่รกร้าง วังเปล่า	เดือนละ ๑ ครั้ง	ผลผลิต	จำนวนครั้งที่ทำ ๑ ครั้ง ในส่วนภายในจังหวัด เครื่องมือในการใช้วัด แผนการดำเนินการรื้อรกร้าง	ธ.ค. ๖๑-มี.ค. ๖๒

๑๐.๒ การติดตามความก้าวหน้า

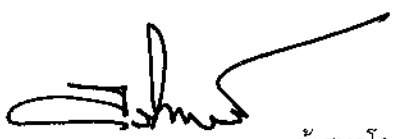
รายงานความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการเป็นรายเดือน

๑๐.๓ การประเมินผลโครงการ

(๑) แผนการปฏิบัติงาน

(๒) แบบรายงานผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

(๓) อัตราป่วยต่อประชากรแสนคนจากแบบรายงานผู้ป่วย (รง.๕๐๖)

ลงชื่อ ผู้เสนอโครงการ
(นายศิริพงษ์ ปาลกวง เกษ ญ อุตยา)
นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการพิเศษ
ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล
สำนักงานเขตห้วยขวาง

ลงชื่อ ผู้อนุมัติโครงการ
(นายสรสิทธิ์ เหลืองรุ่งเกียรติ)
ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตห้วยขวาง
ตำแหน่ง ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการเขตห้วยขวาง